

er det jo fra een Side blevet nævnt, at dette formentlig er i Modsigelse med, hvad der af de samme Forslagsstillere er fremsat under Nr. 9. Jeg tror ikke, at de ærede Forslagsstillere have yttret Noget derom. Det kunde vel se ud, som om det var en Modsigelse, men jeg tror dog, at Forslagsstillernes Tanke vel kunde være en saadan, at det ikke var saa; men ialtfald vilde da ogsaa dette trænge til at klares saaledes, at upaatvivlelig Forslaget, selv med den foreslaaede Omredaktion, i høj Grad maatte egne sig til at være fremkommet paa et tidligere Stadium, og jeg tvivler da heller ikke paa, at det med Vished kunde være gjort til Gjenstand for en Omredaktion. Efter hvad den ærede Formand yttrede, er det jo ikke blot de enkelte Ændringsforslag, men ogsaa Sagen i dens Helhed, der er under Forhandling, og skjøndt jeg allerede nu har havt Vished til at udtale mig om Sagen i dens Helhed, vil jeg dog endnu blot tillade mig et Par korte Bemærkninger i saa Henseende. Det er jo muligt, at denne Sag kunde standse, endog ved Afstemningen, — saavidt jeg skjønner, hører ikke noget Saadant til Umulighederne — saaledes at hele Sagens Behandling dermed var færdig, og det er jo ialtfald meget sandsynligt, at det, naar man nu forvorigt vilde lade Sagen gaa videre, dog ved Samlingens Slutning vilde vise sig, at ingen saadan Lov kom frem. Det er ialtfald tvivlsomt, om den kommer tilbage her til Thinget. Jeg har oftere udtalt, at jeg maatte beklage, om dette Resultat skulde komme frem, fordi virkelig mange yderst vanskelige Spørgsmaal efter lange og gjennemgaaende grundige Forhandlinger endelig have fundet en Løsning ved denne Lov, og nogle af dem endog i en saa liberal Aand, at man ingenfinde tidligere har tænkt sig Muligheden deraf, og jeg tilegner mig min Andel deraf. Jeg holder mig overbevist om, at man vil finde, at en saadan Lov, naar den fremkom omtrent i den Skikkelse, hvori den foreligger fra Mindretallets Side, og hvori Regjeringen kan gaa ind paa den, virkelig vilde afhjælpe saagodtsom alle de forskjellige uheldige Tilstande, som gennem Aarenes Løb have været bragt paa Bane, som dem, hvorunder de geistlige Forhold i økonomisk Henseende lide.

Derimod skal jeg villig indrømme, at Loven ikke gaar ind paa nu ved Overgangen fra den nuværende Tilstand paa een Gang at kaste alle disse Midler, der gennem Aarhundreder paa denne Maade have henført under en helt anden Styrelse, over i den almindelige Statskasse. Dette opnaar man ganske vist ikke, men hvis man har troet, at man derved kunde faa et stort Beløb, som man kunde anvende paa anden Maade, saa vil jeg dertil sige, at dette noget vilde komme i Strid med de Ytringer, som ofte ere fremkomne fra forskjellige Sider om, at dette ingenlunde var Tanken, og altsaa synes det heller ikke, naar dette ikke har været Tanken, at kunne være saa overordentlig afgjørende. Men skulde det være Tanken, saa tror jeg, at man netop derved maatte opfordres til at være betænkelig ved at fremkalde den Tilstand, som vilde fremkomme deraf, at denne Strid skulde til at udfærges igennem de aarlige Finantslove. Dette er altsaa den ene Adskillelse, som her er tilstede; men der er endnu en anden, som i Korshed kan udtrykkes saaledes: Om man virkelig vil, at den Forandring, der nu gennem den økonomiske Ordning skal foregaa for hele Geistlighedens Stilling, skal være en saadan, at denne Stilling derved saa fuldstændig som muligt nærmer sig til de øvrige Statsembedsmænds Stilling i det Hele taget. Dette er det andet Spørgsmaal, og med Hensyn dertil tilstaar jeg, at jeg efter de Udtalelser, som ere fremkomne ikke blot her i Salen, men ogsaa andetstedsfra, havde troet, at det ingenlunde var denne Opfattelse, som deltes almindeligt, og jeg havde troet, at de Bestemmelser, som ere tagne ad Lovgivningsveien, eller som man har været rede til og opfordret til at tage ad Lovgivningsveien, maatte være et afgjørende Bevis for, at man mente, at det kunde være, jeg vil ikke sige den absolut og ubetinget rette, men dog den rette Vej at gaa, den Vej, som man nu skyder tilside, blot fordi der ikke sker hin Tanke Fyldest. Men bagved dette eller over dette, hvad man nu vil kalde det, har der jo gennem lange Tider vist sig og thronet dette Spørgsmaal om Kirkens Eiendomsret. Jeg skal ikke nu sige et eneste Ord mere om dette Spørgsmaal, men blot henstille, først til det ærede Thing